

ODNIEŚĆ (488) *vb pf*

o jasne. ◇ *W inf* -é- (15) *OrzQuin, KochPs* (2), *KochPam, KochPieś, KochSob, WyprPl, SarnStat* (7), *GosłCast, -e* (5) *Mącz* (4), *OrzJan*. ◇ *W pozostałych formach e jasne*. ◇ *W praet i con 3 sg m o pochylone, w pozostałych formach o jasne*.

inf odnieść (105). ◇ *fut 1 sg* odniosę (4). ◇ *2 sg* odniesiesz (31). ◇ *3 sg* odniesie (43). ◇ *1 pl* odniesiemy (5) *Diar, RejPos* (2), *RejPosWiecz², WujNT*, odniesiem (2) *SkarŻyw, ActReg*. ◇ *2 pl* odniesiecie (14). ◇ *3 pl* odniosą (28). ◇ *praet 1 sg m* odniosłem, -m odniosł (7). ◇ *2 sg m* -ś odniosł, odniosłeś (4 + *errata*), odniósłeś (1) *CiekPotr. f* odniosłaś, -ś odniosła (2). ◇ *3 sg m* odniosł (83), odniósł (1) *WujNT. f* odniosła (19). *n* odniosło (5). ◇ *1 pl m pers* odnieśliśmy (1). ◇ *2 pl m pers* odnieśliście, -ście odnieśli (2). ◇ *3 pl m pers* odnieśli (40). *subst* odniosły (1). ◇ *plusq 1 sg f* była odniosła (1). ◇ *3 pl m pers* byli odnieśli (1). ◇ *imp 1 sg* niech, niechaj odniosę (2). ◇ *2 sg* odnieś (6). ◇ *3 sg* niech, niechaj odniesie (2). ◇ *2 pl* odniesiecie (2). ◇ *3 pl* niech, niechaj odniosą (3). ◇ *con 1 sg m* bych odniosł (3) *RejZwierz, RybGęśli, WujNT*, bym odniosł (1) *GosłCast*. ◇ *2 sg m* byś odniosł (7). ◇ *3 sg m* by odniosł (20). *f* by odniosła (3). *n* by odniosło (1). ◇ *1 pl m pers* bychmy odnieśli (5) *LubPs, RejPos* (3), *SkarŻyw*, byśmy odnieśli (2) *LeszczRzecz, SkarKazSej*. ◇ *2 pl m pers* byście odnieśli, odnieśliście (6). ◇ *3 pl m pers* by odnieśli (15), bodaj odnieśli (1). *subst* by odniosły (1). ◇ *con praet sg 3 m* by był odniosł (1). ◇ *impers praet* odniesiono (2); -ono (1), -(o)no (1). ◇ *part praet act* odni(o)wszy (5).

SI stp notuje, *Cn s.v. kłykciasty, Linde XVI – XVIII w.*

1. *Niosąc spowodować zmianę miejsca; referre Vulg, Calag; reportare Vulg; ferre PolAnt* [w tym: kogo (3), co (25)] (37) :

a. *Niosąc sprawić, aby czegoś na danym miejscu nie było; wynieść; auferre, suferre Vulg; deportare Mącz* (15) : Nie ieden twój grot zołtał w hárduym Mołkwićinie. Y Tátarzyn nie odniósł w łaydaku twéy łtrzały [= *nie odszedł ze strzałą w sajdaku*]/ W boku rychléy *KochEpit* A3; wieleście odnieśli kofzow pełnych włomkow? *WujNT Mar* 8/19, *Ioann* 5 arg.

odnieść dokąd (1): A gdy iuż [koziół, na którego włożono symboliczne grzechy ludu] odniefie złości ich w pułte krainy/ wroci łie Aaron do kościoła *BielKron* 38v.

odnieść skąd (3): Ex loco aliquo deportare, Z niektórego mieyfća odnieść. *Mącz* 313d; nie biegay do domu ábyś czo odniósł z niego *RejPos* 259v; *HistHel* D2v.

W przeciwstawieniu: »odnieść ... przynieść« (1): gdy go [*Eliasza*] iuż [*Bóg*] chciał/ s tego łwiátá odnieść/ A do łwego przybytku/ dziwnym cudem przynieść. *HistHel* D2v.

Zwrot: »rękomá odnieść« (1): Deportare manibus, Rękomá odnieść. *Mącz* 313d.

W przen (1) :

Zwrot: »odnieść od oczu [czyich]« (1): Iełli łie náwroćicie ku mnie á odniefiecie obrzezánie od oczu moich/ náwrocę łie ia też pewnie do was. *RejPos* 32v.

Przen (6) : odniósł iákoby wiátr żádość moię; y iákoby obłok przeminęło zdrowie moię. *Leop Iob* 30/15.

odnieść dokąd (1): A kwáp łię [zazdrości] odnieść w pańłtwá/ w łzem wzgárdzone Cźłonki/ włáłnemu łercu ták łzkodzące. *GrabowSet* E2v.

Zwrot: »odnieść precz« (1): gdyż nie kázda wodá tey mocy ma: dla tego wiedzcie/ iż thá łłowem bożym ielt poświęcóná. Odniesć precz łłowo/ cóż wodá/ iedno wodá? *BiałKat* 238v.

»odnieść w pysku« (1): Otoż thez mamy pámięć iego Wolthy w zyłku/ A on páństwą pożytek tho co odnioł w pyłku. *PaprPan* Ee3v.

a) *Sprawić, aby ktoś się sprzeniewierzył [od kogo, od czego]* (2) : łtoy mocnie przy prawdze łwiętey iego/ á nie dáy łie od niey odnieść żadnemu wiátrowi márnemu łwiátá tego *RejPos* 323.

Szereg: »nie uwieść ani odnieść« (1): á nic ich [*wiernych*] nie vwiodłó áni odniołó od niego [*Boga*]/ áni żadne łtráchy/ áni żadne łudárlthwá á omyłne obietnice thego łwiáthá *RejPos* 263.

b. *Zanieść w określone miejsce* (17) : *BielKron* [85²]; [*kupiec mówi:*] Záráz chłopiec odniešie/ iefcze wam dáruię Parę podków do tego. *WyprPl* B2v.

odnieść dokąd (13): *LibMal* 1551/158v, 1552/166v; *Leop* 1.Reg 5/1; *BibRadz* 2.Mach 8/31; Tám łkoro pánom Zięciom iuz klucze oddano/ Y łkrzynię pieczęćiami zápieczętowano/ Nátychmiałt iá ná Ratufz odnieść rołkazano *HistLan* E3; Złothnik gdy komu złoto álbo łrebro robi/ tedy iemu dobrze iż pieniądze bierze/ á owemu też dobrze iż złoto álbo łrebro do domu odniefie. *RejZwierc* 94v; *KochMon* 21, 22; Y ná znák dołkonáłtego zdrowia/ kazał mu onego Rotmiłtrzá dofyć tłułtego/ [...] ałz do namiotu o łwey mocy odnieść. *SkarŻyw* 30; *Calep* 104a; *WyprPl* B2v; *WujNT* Rom 15 arg; *SarnStat* 363.

odnieść skąd (1): A Filiłtynowie wzzięli Archę Bożá/ y odniefli iá od kámieniá pomocy/ do Azothu. *Leop* 1.Reg 5/1.

W charakterystycznych połączeniach: odnieść część łupów, deputat, jałmużnę, skrzynię, złoto albo srebro; odnieść do domu (3), *do Jeruzalem* (2), *do namiotu, na ratusz.*

Przen (2) :

odnieść komu (1): ráduy łie człeku nie vzyty/ [...] W grobie mój łyn/ wefelé odnieś Grékóm cáłé *GórnTroas* 43.

Zwrot: »odnieść z sobą [*dokąd*]« (1): Duch S. [...] nápełnił przez was vłzy y łerce moię/ zdrowymi/ mądrymi [...] rzeczami: y wielkie bogáctwo z téy rozmowy odniołę z łobá do domu. *OrzQuin* Aa5.

c. *Zanieść z powrotem na dawne miejsce* (5) : *Leop* 2.Reg 15/29; Antoni wnocy kłobie przyłzedwłzy/ prołłł towarzyszá/ [...] áby go ćicho/ nie budząc nikogoy/ zárázem ná iego mieyfce odniołł *SkarŻyw* 56.

Zwrot: »odnieść zaś (a. zasię)« [*szyk zmienny*] (3): ia każę odnieść záś [*referri faciam*] ná to miełce/ włlyłthko nacźynie domu Páńłkiego/ ktore zábráł Nábuchodonozor krol Bábilońłki z miełcá tego/ y zániołł do Bábilonu. *Leop* Ier 28/3, 2.Reg 15/25; *Calag* 566b.

2. *Dać, dostarczyć, doręczyć komuś jakąś rzecz (często posługując się inną osobą lub samemu pośrednicząc w doręczaniu jakiejś rzeczy); deferre* PolAnt, JanStat; *afferre, perferre* PolAnt, Vulg; *reportare* Mącz; *portare, reducere* PolAnt [*w tym: kogo* (1), *co* (14)] (20) :

odnieść do kogo (2): *BudBib* 4.Reg 5/6; A co Stárołtá z Deláciiey wybierze/ áby to do Poborce wydawał/ który záś do páńów Prowizorów y Podłkárbiów/ [...] odnieść ma. *SarnStat* 345.

odnieść komu (7): *Mącz* 313d; Trzeciego roku potym/ wypráwił Iázon Menelaufa Symonowego [...] brátá ktoryby odniołł pieniądze Krolowi *BudBib* 2.Mach 4/23, 2.Mach 2/15; *BudNT* Matth

14/11; Y przyniešiono głowę iego ná mišie: á oddano dziewce/ y odniołá ią mátcie ſwoiey. *WujNT Matth 14/11, 2.Cor 8 arg; CiekPotr 59.*

odnieść przez kogo (1): á ci pánowie álbo Dzierżawce onych kmieci/ [...] do Poborców [...] [*pobory*] przez lię álbo przez wrzędniki ſwé odniołá *SarnStat 344.*

odnieść dokąd [= do kogo] (1): wyiáwłzy Woiewództwo Poznánkié/ y Kálifkié/ które oddawłzy nam dwádziešciá tyšięcy retent/ o oštátek wzięli łobie odnieść do Woiewództw *SarnStat 355.*

W charakterystycznych połączeniach: odnieść głowę (2) jałmużnę, list, łaskę, łup, pieniądze, upominki; odnieść do krola, do prowizorow i podskarbiow, do wojewodztw; odnieść braciej, krolowi, matce (2).

Zwrot: »odnieść upominki« (1): A thák gdy poniełiefz dar twoy do vbłagánia Pánłkyego/ á tám wſpomniłz iż brát twoy ma co obráżenia od ciebye/ oštáw rádfzey dar twoy przed onym ołtharzem/ á wroc łie/ y przeiednay pirwey brátá twoiego/ á potym przydzyełz á odniełiefz ony vpominki ſwoie. *RejPos 178v.*

Szereg: »oddać a odnieść« (1): Niech przyniešie dwá lifty: [...] Ieden onemu ododa, á drugi że tobie Odniešie *CiekPotr 59.*

W przen (1): Pierwłzego dnia po Sobocie káždy z was niech odkłáda v ſiebie/ chowáiąc co mu lię podoba: áby niedopiero gdy przyidę/ ſkładánia były. A gdy przyidę: ktorebyšciekolwiek vchwalili przez lifty/ te pośle áby odniešli ſzczodrobliwość wáłzę do Ieruzálem. *WujNT 1.Cor 16/3.*

Przen (3):

odnieść komu (2): *GórnTroas 54;* Przypuśc próšby náłze w ſwiątobliwość twego wyłłuchánia/ á odnieš nam łálkę poiednánia *LatHar 486.*

a) Przekazać w dziedzictwie (1):

Zwrot:»imię odnieść« (1): z ktorey [*małżonki*] džiátki/ w twoiey maiętnošci po tobie pozostawłzy/ ciebie wſpomínáć/ Páná Bogá profzác/ imię twoie ná potomłtwo długie od narodu do narodu odniołá. *WerKaz 288.*

a. O człowieku: zaprowadzić, przywieść [komu] (1): Zbóycá włálny/ nie poſłáncze: Miawłzy odnieść ſiołtrę zenie/ Záwiódlęš ią w lešné cienie. *KochSob 65.*

b. Oddać, zwrócić (3): Weźmićie teź we dwoy náob pieniędzy/ á ty teź pieniądze cošcie znaleźli ná wierzchu w ſwych worzech/ odniešcie [*reducetis*]/ owa łie tho ſnadź zá iákciem obłádeniem ſtáło. *BibRadz Gen 43/12.*

odnieść do kogo (1): [*Judasz*] zálem zięty/ odnioł trzydziešci ſrebrników do nawyźłzych káplánow *LatHar 696.*

Zwrot: »zaš odnieść« (1): Commodatum reportare, Pożiczaną rzecz záš odniešć. *Mącz 313d.*

3. Skończyć noszenie; przenie (1):

Zwrot: »koronę cierpliwošci odnieść« = odcierpieć do końca (1): Czterdziešci nas Pánie wyłzło ná ty męki/ niechże y czterdziešci koronę cierpliwošci do końcá odniołá. *SkarŻyw 207.*

4. Przekazać jakąś sporną sprawę odpowiedniej osobie lub instancji w celu jej rozstrzygnięcia, osądzenia lub potwierdzenia wydanego już wyroku [co] (10):

odnieść do kogo, do czego (6:2): *Diar 57; ReszHoz 122; WujNT Act 15 arg, s. 460;* ODniešli teź to do nas z niektórych žiem Poſłowie/ iż niektóry ludzie ná wrzędziéch będący/ niechćieli przyjmowác

żadnych Relácii od Woźnych *SarnStat* 576; przeciw tákowéy [stronie] vrząd on ma zupełną moc [...] fkazác/ które fkazánié ma do fądu odnieść/ á Sąd zá fłufznym dowodem ma ie potwiérdzić wedle zeznania onégo vrzędu *SarnStat* 1163, 1013, 1150.

odnieść komu (1): To już elekcyją wolną tę odnieść hajno braciej i na tych sejmikoch ukazać im tę konstytucyją, ktora się tu stanie i będziem im perswadować, aby na tym przestali *Diar* 95.

odnieść na co (1): *SarnStat* 403 cf *Szereg*.

Zwrot »kauzę, spor, sprawę odnieść« (1:1:1): Są zaś ośobne Bráctwá/ ktore o więźniách ofobliwą pieczę y ftaranie máią [...]: á gdy náydą że przez práwá od potężnieyżzego ádwerfarzá trapion ieft/ wnet go wyzwolą/ y do zwierzchności tę cauzę iego odniofą. *ReszHoz* 122; ktorzy [*Paweł i Barnabasz*] ácz byli Apoštołmi y pełni Duchá S. iednąk fię nie fpuśczałi ná rozumy fwoie/ ále wżytek fpor odniefli do Apoštołow y ftarfzych Ierolimfkich *WujNT* 460; *SarnStat* 403.

Szereg: »odesłać albo odnieść« (1): Gdyż Rewizorowie tylko obiechác/ *praecedente publicatione* rewidowác/ á potym zupełną fprawę odefłác/ álbo odnieść ná Séym máią. *SarnStat* 403.

5. Powiadomić, zrelacjonować, przekazać czyjeś słowa; *referre* (*rem a. verbum*) *PolAnt*, *JanStat*; *annuntiare*, *loqui* *PolAnt*; *evangelizare*, *renuntiare* *Vulg* [w tym: *co* (25)] (38) : Kwápię fie dla tego/ Abym to pánu odniofł/ idę wfkok do niego. (–) Profzę/ odnieś wżytko/ miéy to ná dobréy pieczy/ Niezámilczay namnieyżéy iákoś świádom rzeczy. *GosłCast* 74.

odnieść do kogo (4): *LeszczRzecz* A5v; *BudBib* 3.Reg 2/30; To gdy odniofł pofeł/ do Márcyaná: wżytki ony Bifkupy/ Kápłany/ Dyakony/ fpalic zarás y zdomem [...] rofkazał. *SkarŻyw* 179, 130.

odnieść od kogo komu (1): Gdy był wiedzion ná śmierć: záwołał ná wiernego przyaciela fwego [...] profząc go áby ty fłowa krolowi od niego odniofł *SkarŻyw* 305.

odnieść komu (22): *MetrKor* 38/502; *Diar* 55, 89; A Moizefz wfłąpił do Bogá/ ktorego był Pan z gory záwołał do liebie/ ták mowiąc kniemu/ To opowiedz domowi Iakobowemu/ á odniefiesz to Izráelitom. *BibRadz* *Ex* 19/3, *Ex* 6/9, 19/8, *Ios* 14/7, 4.Reg 22/9; *RejPos* 107v; *NiemObr* 23, 25 [2 r.]; Furto (powiáda) frozłza/ niźli páni twoiá/ [...] Czemu mię w dóm fmutnégo nie puścifz? gdyż moiéy Skrytéy próšby nie vmiéfz odnieść pániéy fwoiéy. *KochPieś* 29; Odniofł to Pan Gniezninski Panu Marszałkowi. Pan Marszałek dał tę odpowiedz Panu Gniezninskiemu. *ActReg* 105, 64, 169; [*Jan Ocieski*] wróciwfzy fie od niego [cesarza tureckiego]/ to wáfzény K.M. odniofł: z czego wáfzá K.M. dobrze poiąć może/ czego fie ón iefcze fpodziéwa/ co myśli. *OrzJan* 76; *WujNT* *Luc* 1/19, 7/22; *GosłCast* 74. Cf *odnieść od kogo komu*; *kogo komu*.

odnieść kogo [= o kim] *komu* (1): A Stároftowie [...]/ iefli nam tákowych mężobóyców w czas nie odniofą/ od nas winą nieodpufczoną będą karani *SarnStat* 606.

odnieść dokąd [= do kogo] (3): *Diar* 91; Tedy Papiéż Mikołay pofłá do Cárogradu pofty fwoie/ [...] áby [...] dobrą fprawę o Ignácym wzięli/ y do ftolice Apoftolífkiej odniefli. *SkarJedn* 214; *WujNT* 513.

Ze zdaniem dopełnieniowym [w tym z *zapowiednikami*: *to* (3), *wszytko* (1); *iż*, *że* (3), *zaimek względny* (3)] (6): *Diar* 55; Odniofł mi poty[m] Pan Otwinowfki/ iż X. K. ná rozmowę przyzwolił *NiemObr* 25, 25; *ActReg* 64, 169; Szedłszy odnieście Ianowi cóście fłyszeli y widzieli *WujNT* *Luc* 7/22.

W charakterystycznych połączeniach: odnieść mężobojców; odnieść dekret, prośbę, słowa, świadectwo, winę; odnieść do braciej, do cesarza, do krola, do powiatow, do stolice apostolskiej, do szlachty; odnieść Bogu (Panu) (2), braci, krolowi (Waszej Krolewskiej Miłości) (2), paniej, panu.

*Zwroty: »odnieść odpowiedź« (1): Y odpowiedział lud wżytek temi łowy łpołu/ Wżytko to co Pan rolkázuie vczyniemy: Thedy zálie Moizéfz odnioł Pánu odpowiedź od ludu [referre verba populi]. *BibRadz Ex 19/8.**

*»poselstwo odnieść« = referre rem PolAnt [szyk zmienny] (2): *BibRadz 4.Reg 22/9; á iestem pošlan ábych mowil do ciebie: á izbychci to dobre pošelstwo odnioł. *WujNT Luc 1/19.***

*»poselstwo odnieść« = poinformować o wynikach poselstwa (1): IVz wiemy [...] iako fie nam wżythki piřmá Prorockie wypełniły [...] o náłzym błogofławieńftwie/ ktore fie nam miało sřać przez tho fwięte iego Bořtvo tu ná fwiát zelłáne [...]. A izby był to wdzyęcžne pošelstwo odnioł Bogu oycu řwemu/ á ofyárował mu ty wżytki zařługi ktore vczynil dla cžłowieká nędžnego *RejPos 107v.**

*»odnieść rzecz« = referre verbum PolAnt [szyk zmienny] (2): *LeszczRzecz A5v; Iužem był we czterdzieřtu lat gdy mię pošłał Moizéfz [...] ku przeřzpiegowaniu žiemie/ y odniołem mu wżythkę rzecz iákom zrozumiał. *BibRadz Ios 14/8; BudBib 3.Reg 2/30.***

*»słowa odnieść« (3): *BibRadz Ex 6/9; Ty łowá ich ieden pochlebcá do Cefarzá onego/ chcąc mu fię przyřłuzyc/ odnioł. *SkarŽyw 130, 305.***

*Szereg: »odnieść i sprawę dać« (1): nie řmieli się tego pošłowie wažyc, aby mieli co w tym ustawiać. Jenakže namowy miedzy sobá mieli dlatego, aby do powiatow to odnieść i sprawę dać umieli *Diar 91.**

W przen (1) :

*Zwrot: »do uszu [czyich] odnieść« (1): Wiele rzeczy tákowych iest [...] o których řam wářzá kró: M. dobrze wiedzieć raczyřz/ co onegday do vřzu wářžey kr: M. odnieřono *OrzJan 89.**

*a. Oskaržyc [kogo do kogo] (7) : bo niektorzy klařtorni brácia [...] rozmowę řlyřžac iáko by białyř głow: rozumieli řřz ku złym řpořobom niewiářty w komorce řwey miał: y odnieřli go do řtarřžego. *SkarŽyw 372, 74.**

*odnieść jako kogo (1): Byłá iedná zacnie vrodzoná y bárzo piękna Pánná/ Chryřtuřowá oblubienicá w Koryncie/ ktorą pogánie/ iáko bluznierkę Bogow ich/ do řędžiego odnieřli *SkarŽyw 445.**

*odnieść w czym (1): řřz fię [Žydzi] z Magámi zmowiwřzy/ o złe Chrzeřćiańřkie poštaráli. A počzáwřzy [!] od řtarřžych głow/ Symeona Biřkupá [...] do krolá Sabora/ w mařćtwie odnieřli *SkarŽyw 304.**

*Ze zdaniem dopełnieniowym (1): Bo ielli kogo do niego odnieřono/ řřz [...] ktory Chrzeřćiańin/ ábo ołtarz pogáńřki obálił/ ábo kořćioł řpalił/ ábo ofiary rozmiátał: tedy [...] *SkarŽyw 130.**

*Zwroty: »niewinnie odnieść« (1): Toć řá ony wielkie/ iáko Ruř mowi Ierezie/ dla ktoryř fie námi ták bárzo Grekowie brzydžá/ y ktorymi prošřá Ruř zwiedli/ y niewinnie kořćioł Božy do nich odnieřli *SkarJedn 240.**

*»źle odnieść« (1): inne zakonne pánnny/ ktorym fię řroga być zdáłá: barzo iá złe do onego Amelbertá fundatorá odniořły/ y nieřpráwiedliwie obžáłowáły *SkarŽyw 193.**

6. Znieść, unieważnić [co] (1) :

W przeciwstawieniu: »odnieść ... postanowić« (1): á ten Kápłan wielki [...] óno piérwłzé kápłánłstwo odniółł/ áby wtóre poftánowił *BiałKat* 343v.

7. *Odebrać i wziąć ze sobą [kogo komu]* (1) : Teraz mu też to przydzie nadobna nowina Iż iuż łtracił napoły/ y drugiego łina A trzeciego mu iefzczę/ teraz odniełcz mamy *RejJóz* N3.

8. *Stać się obiektem jakiegoś oddziaływania, doznać, doświadczyć czegoś; reportare Vulg, Mącz, Modrz, JanStat; accipere, ferre Vulg, PolAnt, Modrz; pati, portare, referre PolAnt, Vulg; percipere Modrz, Vulg; habere, luere, vindicari PolAnt; solvere, subire Modrz; recipere, sumere Vulg [w tym: z podmiotem nieosobowym (8); co]* (378) : *Diar* 45; *BibRadz Is* 53/4; chcąc ominąć ieden doł/ wpádnie w drugi/ á miałto pochwały/ przygánę odniełie. *GórnDworz* N6; *RejZwierc* 56, 79v; Niewłpominam inłzych porażek potocznych ktore odniółłá Mołkwá wiele kroć wyłłánłciech. *BiałKaz* L4; *ModrzBaz* 50, 81v, 87v; *KochPs* 192; zá żywotá łpolnie żyli y w łmierci łię nie rozdzielili: záraz łpolnie wjználi/ łpolne też więzienie/ y męczeńłstwo odniełli *SkarŻyw* 131,47, 88, 131, 183; *KochFr* 50, 102; A oto biała s tyłu przyłkoczyłá/ Murzynkę łcięłá/ ni łie obaczyłá. Sáma też w boku tuż odniółłá łtrzałę *KochSz* B4v; *ActReg* 15; *GostGosp* 94; *KochCz* Bv; *LatHar* 277, 518, 680; *WujNT Apoc* 18/4; *SkarKaz* 7b; *CzahTr* E4v; *PaxLiz* D2v; Iefli zá żyto odniełielz nádzieie/ Wiátrem nádżiane/ wiátłrci ie rozwieie *KlonFlis* H2; *KlonWor* **3, 43, 70. [Cf też **b.** »odnieść upominek« *KochJez* A3.]

odnieść od kogo (37), *od czego [w tym: żywotne (2)]* (3) (37:3): *LubPs* A5; *GroicPorz* A4v; *RejZwierc* 35; á což zá błogółławieńłstwo odniełiemy od niego [*od Boga*]? *RejPos* 351, 82, 102, 237v, 273v, 319, 349v; *RejPosWiecz*² 96; *RejZwierc* 46v, 81, [193]; Bo táł trzebá ná co innego páłrzyć/ niłz ná łámę drogę ábo łlad/ niechceli kto od Orłá łzkody/ od Wężá wkláżenia/ od Rozboynikow Okrętu rozłbicia odnieł *CzechRozm* 131, 189, 205, 240; *PaprPan* Cc; ci niechay wiedzáz/ iż od Bogá słufzne karánie odniółá/ zá złe przeciiv Rzeczypółpolitey záchowánie. *ModrzBaz* 27; *KochOdpr* C; *KochPs* 106; Táł mu łię powiodłó/ gdy ty dwie włzetecłnyce w miełłcie náłáłł: z iedney wziáz duchowny pożytek/ á druga od mego zbáwienie odniółłá. *SkarŻyw* 118, 597; *ReszHoz* 124; Za co nie odniosłem sam chęci od drugich, y owszem wielkie moje wczynnosc i wniwecz poszły *ActReg* 55, 82, 96, 139; *Phil* C2v, E3, S4; *LatHar* 349; Słudz y połłufzni bádżcie pánom wedle ciáłá [...]. wiedzáz iż káždy cokolwiek wczyni dobrego/ to odniełie od Páná *WujNT Eph* 6/8; *SkarKaz* 519b; *CzahTr* F2v, G; bys záś od Stárołty Nie odniółł chłółty. *KlonFlis* F; *KlonWor* 15, 31.

odnieść u kogo (3): á oná łwięta páni wielkáz łławę odniółłá v włzytkich łtanow *RejZwierc* 202; *WysKaz*)?(3; *SkarKaz* 242b.

odnieść z kogo, z czego (1:9): bo łzkárádáćby tho byłá rzecz/ gdyby łie kto wdáł w náuki á łnich yákyey godnosci nye odnyółł. *GliczKsiqz* Nv; *BibRadz Eccli* 22/16; żywotow wgołem píłmie łwiętem trudno ma połłpolity człek bez niebełpieczeńłtwá vżywać/ żeby znich dla nie rozumienia y złego wyłładu wzgorłzenia iákiego/ miałto zbudowania nie odniółł. *SkarŻyw* A5, A4v, 131, 162; *KochWr* 21; *SarnStat* 450, 1209; ná mię łługę łwego będác łáłkaw/ z ktoregoł zelżywołci zádney iáko z nayłiżłze⁸⁰ powinnego y łługi łwego [...] odnieł nie raczył. *CzahTr* A3v.

odnieść z czego [= od kogo] (2): *NiemObr* 58; A z Vniéy niewidzę/ byłłcie co inłżego do tychmiáłł z obudwu łtron odniełli/ ieno niechucł/ y wałni przeciiv łobie. *KochWr* 21.

odnieść na czym (2): *BierEz* A2; A czáłem też odniełie częłto ná łbie guzy *RejWiz* 74v.

Ze zdaniem dopełnieniowym (1): gdy to wżyftko ná łobie odnioł/ co iedno o nim w zakonie napiáno było CzechRozm 91.

W przeciwstawieniu: »odnieść ... uczynić« (2): ModrzBaz 85; Y ták pierwey był tén fkaran/ który odnioł krzywdę/ niżli tén kto ią vczyńił. GórnrRozm H4v.

W charakterystycznych połączeniach: odnieść bezpieczeńś, chęć, chłostę, choroby, cześć (2), despekcik, dziękowanie, godność, na łbie guzy, kochanie, krzywdę (3), lekarstwo, łajanie, męczeństwo, mianowanie, miłosierdzie (2), nadzieję, natrząsanie, niebieskie krolestwo, niechuć, niełaskę (2), obciążenie, obronę, ochłodę, odpłatę, okrucieństwo, osławę (2), otuchę, plagę (2), pociechę, pomoc, porażki, postrach, poszczęścienie, poszyjkowanie, przekłęstwo (przekłęcie) (3), prześladowanie, przyganę, przywileje, rozkosz, strofowanie, strzałę, śmierć, świadectwo, trudność, ubliżenie, upadek, uszczerbek (uszczerbienie zdrowia) (2), waśni, wdzięczność, wesele, więzienie, władzę, wstyd, wygnanie, wysługę, wywołanie z ziemie, wzgardę, wzgorszenie, zalecenie, zbawienie, zdradę, zelżywość, żałość (żał) (4); odnieść od Boga (Pana) (3), od krola, od rady miejskiej, od wszystkich stanow, od starosty (2).

Zwroty: »błogosławieństwo (a. obietnice błogosławieństw) odnieść« [szyk zmienny] (22): Iáko fluby fwe pánu oddawác mamy chcemyli nád łobą obietnice błogofławyęńftw Páńskich odnieść. LubPs O2v marg; Abowiem to dzifiefyze ciało náłze máło może odnieść błogofławyęńftwá ná łobie RejPos 33; Bo iefli przy nim mocno á łtale trwác będziefz/ wżyftki ty błogofławyęńftwá odniefiefz/ ktore łą zgotowane pirworodnym fynom Bożym. RejPos 57, 33, 57, 82, 102, 106v (14); RejPosWiecz² 90v, 96; RejZwierc 140v, 141; SkarŻyw 131, 597; LatHar 349; CzahTr F3.

»chwałę odnieść« = *portare gloriam* PolAnt [szyk zmienny] (6): GroicPorz A4v; BibRadz Zach 6/13; GórnrDworz Kk8; Ten król ná wżyftek świat łzczęście wniefie/ Y łam od światá chwałę odniefie. KochPs 106; Záprawdę powiádam wam/ wzięli ci zapłatę fwoię/ ktorzy zá dobre vczyńki iáką chwałę od ludzi odniefli. ReszHoz 124; GrabowSet X3v.

»odnieść dank dzielności« [szyk zmienny] (2): Głifki [...] Iák Hetman/ y iák Rycerz odnioł dank dzielności. StryjKron 702, 752.

iron. »odnieść dary, w upominku« [szyk zmienny] (1:1): PaprPan Cc; Więc to od Rády mieyfkiey odnioł w vpominku/ Ze go tákim łpołobem karano ná rynku KlonWor 31.

»dekret, sentencyją odnieść« [w tym: o dekretach boskich 5 r.] = *ponieść karę określoną w dekrete* (4:2): Ano s tákowych káždj łrogą łentencyą Páńfką ná łobie odnieść muśi/ ktorj by nád łłowá Boże⁸⁰ zámierzenie/ co inego łobie wymyflác chciał. RejPos 89v, 147, 202v, 314v, 335; káždj tedy ktobykolwiek był należion/ co fie z łifty łwémi Exequuciiéy podległémi vtaił/ nie tylko tákiz Dekrét iáko inny odnieść ma/ ále y iuz dobrá tákiz puścic będzie powinien. SarnStat 1130.

»dobrodziejstwo odnieść« (2): A thák zá on vczynek pogrzebu Simonides dobrodzieyftwo w záchowaniu zdrowia fwe⁸⁰ odnioł. Phil F3, C2v.

»odnieść [czym] po grzbiecie« (1): Odniefiefz od Stárołty korbáczem po grzbiecie. KlonWor 15.

»odnieść [czyj] grzech, nieprawości [czyje]« = *przejąć na siebie cierpienie za cudze grzechy; iniquitates portare, peccatum ferre* PolAnt [szyk zmienny] (3:1): Abowiem [Chrystus] wydał żywot łwoy ná łmierć á policzon iefł w poczet przefłępcow/ á on łam odnioł grzech wiela ich BibRadz Is 53/12, Is 53/11; BielKron 71; CzechEp 304.

»hańbę (a. pohańbienie), lekkość odnieść« [szyk zmienny] (3:2): Pohańbienie ząwżdi niewierni odnieść mułżą zą łwe bluźnirftwo *LubPs* I3v *marg*; Niechay hańbę odniołą/ niech łye zápałaią/ Którzy vpadku mego łzukaią. *KochPs* 60, 50; *SkarŻyw* 69; á człowiek vczciwy/ y wielkiego łercá/ gárdło dáć woli/ niż lekkość odnieść *GórnRozm* H4v.

»karanie (a. skaranie), (s)kaźń, winę odnieść« [w tym: winę i kaźń (1)] = *habere correptionem, poenam portare PolAnt; poenam dedere a. solvere a. subire Modrz; poenam dare Vulg* [szyk zmienny] (31:6:1): *LubPs* Ev *marg*, dd5v; *BibRadz Lev* 19/8, Num 30/16, *Prov* 9/12, *Sap* 3/10; Przeto łprawiedliwym Sądem Królewłkim/ odnieść ná łobie małż tę winę y tę kaźń *OrzQuin* Aa3; Zwłalzczá ia ktora mułżę odnieść to karanie/ Com thák lekce ważyłá Páńłkie rołkazanie *HistLan* Dv; káźdy przed oblicznością Páńłką łtánąc/ á ze włzyłtkich myłłi/ vczynkow/ náołtátek y ze włzyłtkich łłow liczbę czynić/ á potym łkaźń łędźiego odnieść mułłi. *KuczKat* 60; *WujJud* 9v; *BudBib Sap* 3/10; *CzechRozm* 31; Wy ztey powinności liczbę przed nawyłżzym łędźią dáć maćie/ karanie teź/ ielli wtem niedbále połtápicie/ łłuzne odniełiećie. *ModrzBaz* 134, 21v, 27, 77v; *SkarJedn* 4, 20, 171; *SkarŻyw* 152, 535; *CzechEp* 59, 259; Iż ktoby pijánego (zwłalzczá z odźienia) okradł/ zą to łromoty áni karania wedle práwá nie odniołł. *WerGośc* 265; *GórnRozm* B4v, E4; *ActReg* 121; To zápewne/ wiem/ będzie/ że Collátinus godne karanie krzywoprzyłięłtwá łwego od Bogow odniełie *Phil* E3, C2, E2; *OrzJan* 116; *WujNT* 712, 2. *Thess* 1/9; *SarnStat* 668, 1262; *PowodPr* 12; *CzahTr* H.

»[co] bez karania odnieść« = *nie ponieść kary* (1): Nie zdrogiby było (áby tego bez karania nieodniełłi [ut ne id impune illis fiat]) gdyby imioná ich włzyłtkim iáwnie były oznaymione ábo obwołáne *ModrzBaz* 45v.

»koronę odnieść« = *zostać królem* (1): Przyydzie do tego/ po niedługim czełie/ Ze ieden tylko Koronę odniełie *GrochKal* 22.

»łaskę odnieść« [szyk zmienny] (5): A coź zą to odniełiefz? Oto łlyłzyłz iż łálkę Pána łwego *RejAp* 198; *RejPosWiecz*² 90v; *BudNT przedm* d2; *ActReg* 23; Pámięć dam łwiátu temu/ Ze łerce me vłaiąc/ Łálkę odniołło/ k tobie przyłtawaiąc. *GrabowSet* Lv. [Cf teź **b.** *odnieść od kogo RejZwierc* 46v.]

»z łaski [czyjej] odnieść« (2): *BiałKat* 386; Niech to z łálki W.M. odniołżę [!]. Iż kroćiuchno zechcećie połłuchác/ Spráwy ktora będe wam powieđác. *PaxLiz* A4v.

»mękę odnieść« (2): ále łyn iego Abłolon záłłuzoną mękę odniołł/ ktorego P. Bog dla złołci iego łkarał *KuczKat* 310, 90.

»nieszczęłie odnieść« (1): w tym domu twym żadnegom niefzczęłcia nigdy nieodniołł *SkarŻyw* 304.

»odnieść obietnicę« = *doznać skutków spełnienia obietnicy danej przez Boga; accipere repromissionem, reportare promissionem Vulg* [szyk zmienny] (6): *Leop Hebr* 10/36; ráćz dáć ábychmy odniełłi ty łwięte obietnice/ ktoreł nam obiećác raczył *RejPos* [203], 349v [2 r.]; *RejPosWiecz*² 96; *WujNT Hebr* 11/39.

»odpowieđ (a. responsum) odnieść« (2): A zwłalzczá iż teź ia/ iuź zą dzień ábo zą dwa wátpłiwółci łwe przed tobą będe mogł przełožyc: y od ćiebie ná niefz odповіđ odniełł. *CzechRozm* 205; *ActReg* 82.

»pochwałę odnieść« [szyk zmienny] (2): v wżyftkich dobrych wielką pochwałę y zalecenie słufznie odnioflá. *WysKaz*)(3; *CzahTr* F2v. [*Cf* też a. »dar odnieść« *KochJez* A3.]

»pociechę odnieść« [szyk zmienny] (27): *RejZwierz* 35; *RejAp* 59v; Słuchayże záfię iáką rádość á iáką pociechę w then czás wierni iego odnioflá/ ktorzy thu przy nim zá żywotá íwego mocno ítali *RejPos* 7, A4v, 8 marg, 76 [3 r.], 298v; *RejPosWiecz*² 93; *RejZwierz* 115, 199, 199v, 200; Poydę do iey kościołá á będę pościł/ dni czterdzieści/ áza iáką pociechę odnioflę. *SkarŻyw* 172, A4v, 62, 98, 162, 243, 319; Włzákże biádá wam bogaczom: bo iuż macie (*marg*) odniefliście. G. (-) pociechę wálzę. *WujNT Luc* 6/24; *SarnStat* 963; *SkarKaz*)(4, 349b; *CiekPotr* 11; *SkarKazSej* 677b.

»policzek odnieść« (2): A [św. *Bernardyn*] gdy co ízkarádego wlyfzał/ wnet fię iáko nauczciwfa pánná záplonął/ iakoby policzek iáki odniofl *SkarŻyw* 459; *LatHar* 274.

»pomstę odnieść« = *tormentum pati PolAnt* [szyk zmienny] (15): *LubPs* O marg, R, dd5v; Rzekł tedy Pan kniemu/ Záifte kto zábijie Kainá/ siedmioráką odniefie pomftę [*septempliciter vindicabitur*]. *BibRadz Gen* 4/15; *RejPos* 7, 237v, [290] [2 r.]; A ípráwiedliwą pomftę táki odnieść muí/ Ktory fie ná cześc bogow y rodzicow kuí. *HistLan* F2v; *BudBib Sap* 14/10; *KochOdpr* C; Zlé ięzyki go nie trwożą. Belpiechen w nádzieie bożą/ Y pewien/ że w krótkim cześie Zły człowiek pomftę odniešie. *KochPs* 172, 90; *WerGość* 269; *WerKaz* 296; *GórnTroas* 24.

»pożytek odnieść« = *utilitatem percipere Modrz; commodum reportare JanStat* [szyk zmienny] (20): *LubPs* dd; *BibRadz* *4v; *OrzQuin* E4; *RejPos* 8; *RejPosWiecz*² 93; *BiałKat* 386; *KuczbKat* 60; *RejZwierz* 199v; *RejPosRozpr* c4v; ále pożytek/ któryby z kogo odnieść mogł/ przekládác nád cnotę/ ieft rzecż zgołá nieprzyftoyna. *ModrzBaz* 20; *SkarŻyw* 86; A młodzi ludzie fą iáko ziárná poíáne/ z ktorych gdy vroście zboże/ y dożrzeie żác Rzeczpołpolita będzie/ y wielki odniešie pożytek. *GórnRozm* F3; *LatHar* +3v, 257, 478, 666; *KołakSzczęśl* A4v, B2v; Y o to pilnie profzę/ ábyś y ty/ y káždy który iáki pożytek zbáwienny z tych ksiąg odniešie/ nie mnie niegodnemu [...] ále temuż Pánu y Bogu nálfzemu [...] podziękował *WujNT przedm* 27; *SarnStat* 594.

»odnieść radość« [szyk zmienny] (4): Albo z onego Noego tákże mężá świętego/ y o onym dziwnym pływaniu iego/ możelz odnieść wiele rádości y nádzieie w káżdym niebelpieczeńftwie íwoim *RejZwierz* 205v, 199; *KochPs* 90; *SkarKaz* 349b.

»ranę, blizny, cechy odnieść« (3:1:1): Tedy flugá/ gdy to mowił/ vderzył go w pierśi gárnem/ ták bárzo/ ífz mniemáli áby go iuż zábił. Lecż on żadney rány nieodniofl *SkarŻyw* 329, 21; *GórnRozm* H; Skárzył fie fyn Boży/ íż plagi y blizny ktore do niebá z sobą niofl/ odniofl od tych ktorzy go miłowác mieli. *PowodPr* 44; *CzahTr* I2.

»sąd odnieść« = *ponieść karę nałożoną przez sędziego; iudicium subire Modrz; accipere damnationem, iudicium accipere a. portare a. sumere Vulg* [szyk zmienny] (13): *BibRadz* II 143d marg; *RejAp* 164; *RejPos* 5v marg; *RejPosWiecz*² 95v; *RejZwierz* [193]; *ModrzBaz* 88v; Przetoż ciężki fád odnioflá przełożeni/ [...] ktorzy złym przykłádem y życiem niepobożnym inne ludzie gorfzą. *WujNT* 76; NÍechay was nie wiele będzie náuczycielmi brácia moi/ wiedząc íż więtfzy fád odniešiecie (*marg*) odniešiemy. G.S. (-). Abowiem w wielu vpadamy wżyścy. *WujNT Iac* 3/1, *Matth* 23/14, *Mar* 12/40, *Luc* 20/47, *Gal* 5/10.

»skutek prawny [= egzekucję wyroku] odnieść« (1): Bo choć iuż kto právem czego zylfcze/ y zá wietfzã czãlem fzkodã fwã ma fskutek právny odnieść: naydã fie tãkowi y fãmeçoż fãdu/ ktorzy znouu o onoz do iednãnia onego vkrzywdzonego ciãgnãc bẽdã. *PowodPr* 65.

»sławę odnieść« = *reportare gloriam Mqcz* [szyk zmienny] (12): *Mqcz* 313d; Tãkze tãm podobno pan Doktor iãko zly wziãł zaplãtę fwoię/ á Fãbricius cnotliwy odniofl wielkã fławę y fobie y oiczyznie fwey. *RejZwierc* 102, 115, 140v, 141, 202; *GrochKal* 23; *Phil S*, S4; do tego fię bẽdzie fpofabiãł/ aby y niepoſlednieyfzym byfl miedzy infzemi/ y fławę odniofl. *GrabPospR* K3v; *CzahTr* F2v [2 r.].

»(sam) na sobie, nad sobã, sobie odnieść« [szyk zmienny] (47:6:2): *KromRozm III* O6v; *DiarDop* 119; Błogoſławieñstwo miłofiernym/ bo oni też nãd fobã miłofierdze odnioflã. *LubPs* L2v marg; Wyliczenie okrucieñfthwã/ ktore niewierni nã fobie odnioflã *LubPs* dd6 marg, A5, Ev marg, O marg, O2v marg, R, dd5v; Iefli bẽdziefz mãdрым fãm fobie bẽdziefz mãdрым/ ale iefli fzyderzem odniefiez fãm nã fobie karãnie [solus tu lues poenas]. *BibRadz Prov* 9/12, *Num* 30/16, *Mich* 6/16, 143d marg; *OrzQuin* Aa3; *RejAp* 164; O nẽdzna ſwinio/ o mãrna iãfzczorko/ izãfzby tobie nie lepiej fluchãc á odnoſic nã fobie ty fwięte flowã á obietnice Pãnã fwoiego y ty fwięte błogoſławieñtwã iego/ niſli maſz odnieſc nã foby thy mãrne przezwikã iego/ y ty frogie przeklętwã od niego. *RejPos* 175v, 7, 33 [2 r.], 57, 89v, 106v (21); *RejPosWiecz*² 90v, 95v, 96; A tãk lepiej wżdy doczeſny poſtrãch człowiekã fmiertelnego nã mãły czas odnieſc nã fobie/ niſli poſtrãch á przeklęctwo wieczne onego Bogã niefmiertelnego *RejZwierc* 42, 56, 115; *WujJud* 9v; *CzechRozm* 91, 231; *KochPs* 50, 110; Kto fię tego fpodziewãc mogfl/ aby [...] ten ktory nã gniew fluzyl/ tãk hoynie nãd fobã y právie rzekã wylane miłofierdzie odnieſc miãł? *SkarŻyw* 79; *CzechEp* 21; *SarnStat* 1262; *SiebRozmyſl* Gv; *GrabPospR* M4; W czym wiernã vczyñcie y Pãnu poſluge/ Y fobie wiecznã fławę y dobrã przyſluge. [!] V Bogã otrzymawfzy fobie odnieſiecie *CzahTr* F2v, H.

»sprawiedliwoſc odnieſc« (2): że WKM ſãdow zwyklych ſejmowych czynic nie raczysz, prze ktore každy oſtatecznej ſprawiedliwoſci we wſzytkiem odnieſc ſię nadziewa. *DiarDop* 106; *SarnStat* 433.

»ſzkodę odnieſc« = *laedi PolAnt*; *detrimentum pati Vulg* (15): Abowiem ci ktorzy wzgãrdziãã mãdroſciã nie thylko tẽ fzkodę odnioflã iz o rzeczãch dobrych nie wiedzã *BibRadz Sap* 10/8; *CzechRozm* 131; Gdzie Apoſtoł Ian we wrzãcym oleiu fmażony y w ogniu vtopionj/ gdj żadnej fzkody nie odniofl/ nã wygnãnie nã wyſep wypędzony iefl. *SkarJedn* 89; *SkarŻyw* 408 [2 r.], 441, 576; *WyprPl* A2v; Iefli ktorego robotã zgore/ fzkodę odnieſie: lecz fãm bẽdzie zbãwion *WujNT* 1.Cor 3/15; *CzahTr* Gv.

»ſmierc odnieſc« (1): Gdy przewãżny Tezeus prãgnãc ręki podnieſc/ Nã frogi dżiw/ albo ſmierc/ albo czeſc miãł odnieſc. *KochPam* 81.

»odnieſc tryumf« (1): o Lucya/ oblubienico Chryſtuſowã: [...] krwiã wãlnã/ odnioflãſ tryumf z nieprzyãcielfkiej okrutnoſci. *LatHar* 471.

»upadek odnieſc« (1): Gdyż iednãk ci y z moſnoſciãmi fwemi czãfu fwego mãrnã pomfthę á frogi vpãdek nãd fobã odnyeſc muſzã. *LubPs* R.

»upominek, dar odnieſc« (2:1): *SkarŻyw* 121; Szczeſliwy RADZIWILE miãleſ chętnę bogi/ Od ktorych vpominek odnioflęſ z tẽy drogi. *KochJez* A4v; *CiekPotr* 55.

»odnieść wdzięczność« (4): Iáko ma ná lzańc puścić zdrowie y máiętność/ A zá to niech pátrzy co odniefie zá wdzięczność. *CzahTr* I2, C3v, F2v, G.

»zapłatę (a. odpłatę), nagrodę odnieść« = *accipere retributionem PolAnt; ferre mercedem a. praemium Modrz* [szyk zmienny] (17:1): S kąd w. W. odpłatę od Páná Bogá/ y chwałę od Ludzi ná potomne czáfy nie mnieyřzã odniefy *GroicPorz* A4v; thákže on odniořł godnã nagrodę zá złořć řwã. *BibRadz* 2.*Mach* 8/33; á kãzde przelęptwo y niepořłuzenřthwo řprãwiedliwã zapłatę odniořł. *BibRadz* *Hebr* 2/2; *RejAp* 194; *RejPos* 50; *KuczbKat* 60, 90; *CzechRozm* 214; Bo to ielř řprořna rzecz/ áby ři/ ktorzi blizny y rãny podięli/ ktorzi řię w niebezpiecznořć řmierci dla oyczyzny wdãli/ niemieli godney męřtwã řwego y cnoty řwey zapłaty odnieřć *ModrzBaz* 118v, [16]; Oniř kãzni nie vydã zá řwę wřzetecznořci/ Y odniořã zapłatę godnã řwoich złořci *KochPs* 134; *SkarŻyw* 127, 209; *CzechEp* 119; *NiemObr* 43; *ReszPrz* 105; *WerGořć* 231 marg; *WujNT* 712.

»zdrowie odnieść« (2): ále řkoro on krzyřł prãwy Chryřtuřow řiãłã řię iey dotknãł: wnetže oczy otworzyłã/ wřtãłã/ y zãraz zdrowie dořkonãłe odniořłã. *SkarŻyw* 397, 472.

»zelżywořć odnieść« = *dare se turpiter Calag; contumeliam pati Vulg* (4): *Calag* 355b; *KochPs* 50; A tãkže oni řzli od oblicznořci oney rãdy/ rãduiãc řię iř řię řtãli godnymi dla imienia řeřuřowego zelżywořć odnieřć. *WujNT Act* 5/41; *CzahTr* A3v.

»odnieść zwycięstwo, gorę, wiktoryjã« = *victoriam reportare Modrz* [szyk zmienny] (13:1:1): *RejAp* 127v; *KochMon* 35; Piřmo teř ř: tãkže řwiãdzy o Dawidzie Hebreyczyku/ á Goliãcie Filiřtyńczyku/ iř przed wořłki w ten řpořob z řobã czynili/ áby zá zwycięřtwem iednego znich/ wřzytko wořłko zwycięřtwo odniořł [ut ... toti exercitui victoria portata fuisset]. *ModrzBaz* 63, 23v; *SkarŻyw* 209; *StryjKron* 622; *ZawJeřt* 11; á ielři kiedy gđzie zwycięřtwo [Azyja] iãkie odniořłã/ tedy liczbã więcy niřeli męřtwem. *OrzJan* 40, 24; WEřel řię niebo/ rãduy řię ziemio/ dźieñ ten godny ielř wřłãwiãnia/ dźieñ peřny chwały/ ktorego Elźbietã z dawnego czyřtořci nieprzyãcielã zwycięřtwo odniořłã. *LatHar* 423, 355, 362, 626; Wielowłãdny Pirrhe ná co wořłkã zbierãł: (Pytãł go ktoř) ná co lud wywierãł? Zebych/ powiedã/ rãdnie wezbrãł wřkore Nieprzyãcielã/ y odniořł gorę. *RybGęřli* B3v; Widziãleřy [!] tãm zgodę albo miłořć iãkã/ Albo řprãwę zãczyrny nãd nãmi wřzelãkã. [!] Wiktoryã odnieřli ři nieprzyãcielã *CzahTr* E.

»zysk, w zysku odnieść« (4:1): Iže tãk domã řiedzãc/ nãrzy pořzkãpyeiã/ A to w zyrku odniořã/ co řie z nich nãřmieiã. *RejZwierz* 115; *MycPrz* I [D]v; *PudłFr* 39 [2 r.]; Ielři bowiem řłowã y rãdã iego tobie dořyc wczyniã/ niemãły zyrk řtãd odnieřieř *Phil* S4.

Szeregi: »odnieść a odzierzeć« (1): tedy iuř mieli tu doczeřne błogořłãwieřtwã odnieřć á odzierzeć od niego *RejPos* 102.

»wziãć a odnieść« (1): Abowiem řtãd wielkie pociechy á pożytki duřzne weřmiemj á odnieřiemy. *RejPosWiecz*² 93.

W przen (25) : *RejAp* 132v; Gdy poydę s tych řrãfunkow do Pánã moiego/ Abych liczbę wczyniř z włodãřtwã řwoiego/ A odniořł kwit łãřkãwy z miłořierdzia iego. *RejZwierc* [272]v; *SkarŻyw* 120.

Zwroty: »kle(j)not odnieść« (3): *RejPos* 143; y nie ledã vpominki á klenoty zá to odniefie/ ábowiem řynem Bořym pewno wezwan będzye. *RejZwierc* 141; [Cyprydo] Spuřć řie nãd Wiřłę/

obacz nálezę ziemię/ Ták śliczne plemię. Pięknych przymiotów y wdzięczney vrody/ Która bez wálzey Troiańskiey niezgody/ Rychleyby kleynot odniołła piękności SzarzRyt D4v.

»odnieść koronę, wieniec« = *percipere coronam Vulg* [szyk zmienny] (9:3): *KrowObr* 4v; *RejAp* 57; *CzechRozm* 259v; Y tak [męczennicy] chwalebnie dokonáli y po dziwnych mękách/ wieczną koronę odniefli *SkarŻyw* 180, 147, 209, 278; *NiemObr* 43; *WujNT* 1.*Petr* 5/4; Okażże lie z chwałą twoią tym wżyftkim/ którzy cię wyznawiają prawdziwym Pánem y Królem niebá y ziemię/ áby iuz odnieśli onę wieczną koronę w chwale wieczný twoiey *SiebRozmyśl* D; Nie tylko fyn Koronny leć y cudzoziemiec/ Zá ísprawy íwe vcźciwe odniołł záuwże wieniec. *CzahTr* G3.

»koronę męczeńską odnieść« [szyk zmienny] (8): *SkarJedn* 87, 98, 284, 324; wżytki ony Biskupy/ Kápłany/ Dyakony/ ípalić zárás y zdomem [...] roskazał. Y ták vcźyniono. ná onymże mieýfcu on święty poczet/ ogniem przečżyściony [!] koronę męczeńską odniołł. *SkarŻyw* 179, 21, 152, 574.

»odnieść palmę« = *zwyciężyć* (1): O Szeftny, ty odniozłeś [errata: odniosłeś] palmę, A ten przegrał; przemogłá twoiá Komoedia *CiekPotr* 55.

Przen (1) :

Zwrot: »zwycięstwo odnieść« (1): A ten będzie wielce szczęśliwy/ który duchem cielesne ísprawy zwycięży: ten zaś przekłety y zginęły w którym cielesne ísprawy nád duchem zwycięstwo odniołá *CzechRozm* 241.

a. *Otrzymać, zdobyć jakieś rzeczy lub dobra materialne* (13) : walczyli krolowie Chánáneyfcy w Thánách/ [...] wzdám przedfie nic plonow nieodniezfli [!]. *Leop Iudic* 5/19; *SkarŻyw* 192; z ktorey wyprawy Litwá wielkie korzyści y łupy odniołłá. *StryjKron* 752.

odnieść od kogo (8): odniefielz łáfkę y vpominki od niego/ y będziefz w wielkiej powadze v niego [pana swego]. *RejZwierc* 46v; Odemnie [bogowie] ofiar nieodniołá/ áni Będą wzywáni. *KochPs* 20; *SkarŻyw* 31, 121; *KochJez* A4v; *ReszPrz* 68; *KlonFlis* D. *Cf odnieść od kogo za co*.

odnieść od kogo za co (1): od ktorego [króla] zá wżytkie gárdłowánia [= narażanie życia] y nędze íwe/ nic wýcey nie odniešie nád onego/ który domá íwego pátrzy *OrzRozm* O3.

Zwroty: »dank [= nagrodę] odnieść« (1): [Luterani] pośławfzy mu [patryjarsze konstantynopolskiemu] przez íwe pośłánce Coⁿnfuzyá íwoię Augłzpurfká/ y cóś záráz ítárjch Sáfkich Tálerow/ dla lepłzey odprawy/ po Grecku przełożoną/ przeciągnąć/ álbo ácz nic íaki dánck odnieść od niego chćieli. *ReszPrz* 68.

»dar, upominki, [co] za dar odnieść« [szyk zmienny] (2:2:1): *RejZwierc* 46v; Krolowa Perfka [...] o pożegnány [= poświęcony] oley do niego pośłálá/ y zá wielki dar od niego odniołłá *SkarŻyw* 31; tobie białonogi Kón Turecki/ á ná nim síodło/ y rząd drogi/ [...] Tákíeś ná ten czás dáry/ zacny RADZIWILE/ Y pochwałę w dzielności/ y w íwéy odniołł íle *KochJez* A3; *SkarKazSej* 668a; *KlonFlis* D.

Szereg: »odnieść i wygrać« (1): [Zorobabel] Gdy mądrością komorne towarzysze íwoie v Monárchy światá Dáryufzá przefzedł: [...] vpominki zakłádne odniołł/ y wygrał *SkarKazSej* 668a.

Przen (2) :

odnieść z czego (1): Słyżzeliśmy/ od ftwórcy wyfokiégo niebá/ Stráżnobraźniacé té fłowá/ iż tego potrzebá/ [...] by ná świat przyfzedł dziedzić nowy/ [...] Który ma łupy odnieść z królestwá nálżégo *GosłCast* 15.

Zwrot: »pożytki odnieść« (1): iż ty burdy włytki [*ciała z duszą*]/ Snadnie zwyciężył y wdzięczne pożytki/ Návłzem odniełiefz gdy nábierzefz łupow/ S tych márnych trupow. *RejZwierc* 116v.

b. *Ponieść konsekwencje swego postępowania* (8) : gdyby raz álbo dwá takowá niedbáłość s fwą fzkodá odnioł/ był by potym w fwey fprawie czuyniefzy. *GroicPorz* y; Bo fię włyżcy musimy okázác przed folicá Chriftufowá/ áby káždy odnioł włafne vczyunki ciála *WujNT* 2.*Cor* 5/10, s. 633.

Ze zdaniem dopełnieniowym [*w tym z zapowiednikiem: to* (2); *zawsze zaimek względny*] (5): *BibRadz* 2.*Cor* 5/10; *GrzegŚm* 12; *RejPosWstaw* 21v; Bo ten co krzywdę czyni/ odnieśie to co vkrzywdził *WujNT Col* 3/25; *SkarKaz* 4b.

c. *Dowiedzieć się* (2) :

Szereg: »odnieść, (a) usłyszeć« (2): pewnie nic infzego nie odniełiefz/ pewnie nie infzego nie włyłżył w wły fwoie/ iedno tak iákoś fłyłzał/ to co odnośili á fłyłzeli od niego w wły fwoie s fwiętych wft iego/ ci fwięci á wierni iego. *RejPos* 277v, 285.

9. *W zwrocie*: »odnieść skutek« = *poskutkować* [*szyk zmienny*] (2) : Málżeńftwo to/ tak zacnie złączone/ y ku dobremu końcu fprawione/ nie ten fzkutek odnioł/ dla ktorego było ftánowane *BiałKaz* K2; *ActReg* 140.

Synonimy: **5.** *oddać*; **a.** *oskarżyć*; **6.** *abrogować, kasować, oddalić, odezwać, odmienić, odwołać, skasować, skazać, umorzyć*, »wniwech obrocić«; **8.** *dostać, dostąpić, doświadczyć, doznać, osiągnąć, podjąć*.

Formacje współrdzenne cf NIEŚĆ.

Cf **ODNIESIENIE, ODNIESIONY**